

2018. decemberi hírek

- James Shaw klímaváltozásért felelős miniszter a **katowicei COP24 klímacsúcson** felszólalva hangsúlyozta **Új-Zéland elkötelezettségét** azon cél mellett, hogy a globális felmelegedés ne haladja meg a 1,5°C-ot. Az üvegházhatású gázok kibocsájtásának csökkentése érdekében országa által tett intézkedések közül kiemelte a következőket: nemzeti konzultáció egy 2050-ig elérendő új országos kibocsájtás-csökkentési célról; a tengeri szénhidrogén-kitermelés fokozatos beszüntetésére irányuló új törvény; 1 milliárd fa telepítésének programja tízéves időtávon; befektetés kibocsájtás-csökkentést szolgáló projektekbe; megemelt hozzájárulás a klímaváltozás elleni nemzetközi erőfeszítésekhez.
- **Grant Robertson pénzügyminiszter** közzétette a 2018/19-es költségvetési év félidős fiskális és gazdasági jelentését. Eszerint **a következő ötéves periódusban az ország gazdasága tartani tud egy egészséges 3% körüli gazdasági növekedést.** *(Megjegyzés: eredetileg a jelenlegi költségvetés 3,3% éves GDP növekedéssel számolt, de augusztus elején már csak max. 3%-ról szóltak az előrejelzések.)* A többéves növekedési kilátásokat megalapozó tények közt a miniszter megemlítette **a munkatermelékenység javulását, a bérek évi átlag 3,3%-os várható növekedését, a beruházások évi 4%-os, illetve az export 3%-os várható növekedését, és a 4% körül maradó munkanélküliséget.** A központi költségvetés 2018/19-re tervezett 1,7 Mrd NZD nagyságú többletét tartani fogják, különös tekintettel a globális gazdasági bizonytalanságok – USA-Kína kereskedelmi vita, Brexit – által jelentett kockázatok miatt esetleg szükséges korrekciókra. A nettó adósság szintjét a 2021/22-es költségvetési évre az eredetileg ígért 20% helyett az előrejelzés szerint 19%-ra fogják csökkenteni *(megjegyzés: nemzetközi módszertantól eltérő számítást alkalmaznak, a költségvetési egyenleg és az államadósság nem közvetlenül összevethető az európai adatokkal).*
- A kormány bejelentette a **2019. júliustól induló 2019/20-as pénzügyi év „jóléti költségvetésésként” aposztrofált büdzséjének prioritásait:**
 - elősegíteni a **fenntartható, alacsony üvegházhatású gázkibocsájtással járó gazdaságra történő átállást;**
 - a digitális korszaknak megfelelő eszközökkel segíteni a fejlődést az **innováció fokozása, valamint a társadalmi és gazdasági lehetőségek javítása** révén;
 - a maori és csendes-óceáni bevándorló háttérű társadalmi csoportok – azaz **a leginkább hátrányos helyzetű réteg – jövedelmének, képzettségi szintjének növelése, a felzárkózási lehetőségek megteremtése;**
 - a **gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek életszínvonalának javítása, beleértve a családon belüli erőszak visszaszorítását is;**
 - az egész **társadalom mentális egészségi állapotának javítása, különös figyelemmel a 24 év alatti fiatalokra.**
- Széles körű civil konzultációt követően a kormány bejelentette az új-zélandi **emissziós kvótakereskedelmi rendszer szabályaiban tervezett változtatásokat,** melyeket várhatóan 2019-ben terjesztenek a parlament elé. A reform egyrészt a kibocsájtás csökkentésére ösztönzi majd a gazdasági szereplőket, másrészt nagyobb kiszámíthatóságot biztosít. Az új elemek közül kiemelhető **a forgalmazható kibocsájtási egységek maximálása** – szemben az eddigi, világszerte példa nélkül álló korlát nélküli rendszerrel –, **az aukciós rendszer bevezetése, a jelenlegi árplafon rendszer átalakítása, valamint a tartós erdők bevonása a rendszerbe.** Egyelőre nincs szó arról, hogy a rendszert kiterjesszék a szarvasmarha- és juhtartásra, amely a

metán révén az ország üvegházhatású gáz kibocsátásának kb. 45%-áért felelős (ilyen rendszer egyébként ismereteink szerint sehol a világon nem létezik még). Kapcsolódó hír, hogy 2020-tól megkezdik a hidrofluorokarbon gázok (HFC) használatának visszaszorítását, első lépésben az importra vonatkozó engedélyezési rendszer bevezetésével.

- Feltehetőleg az utóbbi hónapok megugró árai és az ennek nyomán egyre erősebbé váló társadalmi ellenkezés is oka lehet, hogy a fogyasztóvédelmi és versenyfelügyeleti feladatokat ellátó **Commerce Commission vizsgálatot indít az üzemanyag-forgalmazók árszabásáról**. Már egy 2017-es elemzés során is **felmerült a kartellezés gyanúja**, de ezt akkor nem lehetett bizonyítani, mivel a cégek nem voltak kötelesek a vizsgálatot végző Vállalkozási, Innovációs és Foglalkoztatási Minisztériumnak adatokat szolgáltatni. A Commerce Commission viszont a közelmúltban megkapta ezt a felhatalmazást, így a korábbinál alaposabb vizsgálatot tud végezni. Gyors változásra azonban nem lehet számítani, mivel a bizottságnak csak egy év múlva, 2019. december 5-én kell jelentést tennie. Kris Fafoi kereskedelmi és fogyasztóvédelmi miniszter szerint az üzemanyag-importőrök profitrátája több mint duplájára nőtt az elmúlt tíz évben. *(Megjegyzés: az októberben csúcsokat döntő üzemanyagárak december elejére – jórészt a világszerte trendnek köszönhetően – ismét jelentősen, mintegy 10-15%-kal csökkentek.)*
- November végére lezárultak a tárgyalások az **Új-Zéland és Szingapúr között 2001 óta hatályos szabadkereskedelmi megállapodás** (Closer Economic Partnership, CEP) megújításáról, korszerűsítéséről. Mivel vámok gyakorlatilag eddig sem nehezítették a kereskedelmet, a tárgyalások fókuszában főként a nem vámjellegű akadályok csökkentése állt. **A délkelet-ázsiai régióban Szingapúr Új-Zéland legfontosabb gazdasági partnere**. Az éves kétoldalú kereskedelmi forgalom közel 5 Mrd NZD, az Új-Zélandon befektetett szingapúri FDI állománya 4,6 Mrd NZD, a tőkekihelyezésé pedig 1,4 Mrd NZD.
- Az új-zélandi Kormányzati Kommunikációs Biztonsági Hivatal (GCSB) leállította az ország egyik legnagyobb internet és mobil telekommunikációt szolgáltatást nyújtó vállalata, a Spark cég 5G rendszer kiépítésére vonatkozó terveit, mivel az jelentős mértékben **a kínai Huawei által gyártott berendezéseken alapult, mely technológia a GCSB szerint jelentős biztonsági kockázatokat rejt magában**. Egyelőre nyitva áll a lehetőség a GCSB által kifogásolt rendszerelemek módosítására, de amennyiben ez sem vezet eredményre, annak érezhető hatása lehet a kínai-új-zélandi kapcsolatokra. Nehezíti a helyzetet, hogy ha a Spark ígéretéhez híven tartani akarja magát az 5G hálózat 2020-as széles körű bevezetéséhez, akkor – egyes szakértők szerint – nagyon kevés ideje van a GCSB kifogásain dolgozni, és feltehetőleg arra kényszerül, hogy a drágább, de problémamentesebb konkurenszektől (Ericsson vagy Nokia) szerezze be a technológiát.
- Átlépte a 6 Mrd NZD határt és ezzel **történelmi csúcsot döntött a havi áruimport értéke októberben**. Új-Zéland 6,2 Mrd NZD értékben importált és 4,9 Mrd NZD értékben exportált árukat októberben. A 2017 novembere és 2018 októbere közötti 12 hónapos időszakban az áruexport 57,2 Mrd NZD-t, az import 63,0 Mrd NZD-t ért el, az 5,8 Mrd NZD deficit a legmagasabb érték 2007 óta. 2017 októberéhez képes a havi adatokban különösen nagy emelkedés tapasztalható a kőolajtermékek behozatalában (+68%), ami részben a magasabb világszerte árnak is köszönhető. A partnereket tekintve kiugróan nőtt a kínai import – 41% növekedés mellett 1,5 Mrd NZD-t ért el – amelyhez különösen a mobil telefonok és a gépek növekvő forgalma járult hozzá.